

Saksbehandler

Magne Nesse

Telefon

77 64 22 27

Vår dato

23.06.2008

Deres dato

Vår ref.

2008/1528 - 3

Deres ref.

Arkivkode

460

Harstad kommune
Postmottak
9479 Harstad

Kontroll av avløpsanlegg i Harstad kommune – oversendelse av kontrollrapport

Vi viser til kontroll av avløpsanlegg i Harstad kommune 3. og 4. juni 2008. Hovedtema for kontrollen var å kartlegge status for gjennomføring av nye krav i forurensningsforskriften kapittel 14, samt se på status for internkontroll for drift og vedlikehold av avløpsanleggene.

Vedlagt følger en rapport som beskriver gjennomføringen av kontrollen og de funn som ble gjort.

Fylkesmannen ber kommunen å sende en skriftlig tilbakemelding med beskrivelse av når og hvordan avvik og anmerkninger vil bli brakt i orden og ivaretatt. Frist for skriftlige tilbakemelding er **15.09.08**

Kontrollen blir belastet med gebyr, jf. forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 39 om ”gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven”. Gebyrsats er **kr 4 100**. Faktura sendes fra SFT.

Med hilsen

Børge Holte
fagsjef forurensning

Magne Nesse
overingeniør

Vedlegg: Kontrollrapport

(blankt ark)

Kontrollrapport

Dato for kontroll: 03.06. – 04.06.08

Informasjon om kontrollert virksomhet:

Navn: Harstad kommune – Drifts og utbygningstjenesten	Virksomhetens org.nr.: 972 417 971
Adresse Postmottak, 9479 Harstad	Virksomhetens telefon: 77 02 60 00
	Virksomhetens e-post: postmottak@harstad.kommune.no
Kommune/kommunenr.: Harstad/1901	Bransjenr. (NACE-kode): 75.110

Tilstede under kontrollen

Fra virksomheten: Elin Merethe Nikolaisen (delvis) , leder drift og vedlikehold vann og avløp Kjell Roar Nylund, ingeniør Eilif Jensen, driftsoperatør avløp Nils Olav Malmo, rørlegger/assisterende driftsoperatør avløp Bjørn Olsen (delvis), ingeniør Sama Ronald Karlsen (delvis), oppsynsmann Sama	Fra Fylkesmannen: Bjørn Arne Karlsen Magne Nesse
---	--

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert:

- * Internkontroll for drift og vedlikehold av avløpsanlegg
- * Status for arbeidet med å overholde nye krav til:
 - Rensing av avløpsvann
 - Registrering av overløp
 - Nye krav for prøvetaking

Resultater fra kontrollen

Kontrollen avdekket 1 avvik og 3 anmerkninger i forhold til regelverket.

Oppfølging etter kontrollen

Fylkesmannen pålegger kommunen å sende en skriftlig tilbakemelding med beskrivelse av når og hvordan avvik og anmerkninger vil bli brakt i orden og ivaretatt. Frist for skriftlige tilbakemelding er **15.09.08**

Avvik 1: Internkontrollen har mangler

Avvik fra internkontrollforskriften § 5 punkt 6 og 7

Kommentar

Dette gjelder følgende forhold:

1. Manglende risikovurdering for ytre miljø

Det er ikke foretatt en risikovurdering for avløpsanleggene. Det er utført en grov ”risikomatrikse” for avløpsanleggene på generell basis. Vurderingen behandler ikke risiko på de enkelte avløpsanleggene (avløpsledninger, pumpestasjoner, renseanlegg mv). Vurderingen kan derfor ikke benyttes til å utarbeide konkrete handlingsplaner for forhold med uakseptabel høy risiko for utslipp av avløpsvann. Analysen omhandler heller ikke virkninger på avløpssystemene pga fremtidige klimaendringer. Det vises til SFTs veileder ”Klimatilpasninger – veiledning om mulige tiltak i avløpsanlegg” TAS 2317/2007.

2. Avviksbehandlingssystemet har mangler

Det er nylig etablert et skriftlig avviksbehandlingssystem som ennå ikke er tatt i bruk av driftspersonell. Driftsoperatør loggfører hendelser ved renseanleggene i bøker som oppbevares på det enkelte renseanlegg. Hvilke hendelser som skal loggføres er ikke nedfelt skriftlig. Det mangler en skriftlig rutine og system for å rapportere hendelser oppover i organisasjonen.

Anmerkning 1: Nye rensekraav (primærrensekraav) vil bli oppfylt etter 01.01.09

Jfr. forurensingsforskriften §§ 14-17, 14- 8

Kommentar

I hht kommunale utbygningsplaner¹ er det planlagt at avløpsanleggene på Stangnes, Revsbekken og Holstneset oppfyller primærrensekraavet i forurensningsforskriften § 14 -2 a) i løpet av 2009. Revsbekken renseanlegg lyses ut på anbud før ferien, med beregnet byggestart høsten 08. De andre renseanleggene må ombygges, installere flere silanlegg, for å klare primærrensekraavet. På Stangnes må også det bygningsmessige utvides

Anmerkning 2: Driftstiden for overløp i renseanleggene blir ikke registrert

Jfr. forurensingsforskriften § 14-5

Kommentar

Kommunen har oversikt over alle overløpene. Driftstid på bruk av overløp i pumpestasjoner registreres i kommunens overvåkingssystem (”SD anlegget”), mens driftstiden til hovedoverløpene foran renseanleggene ikke blir registrert på tross av at sensorer er montert. Driftsoperatør noterer eventuell overløpsdrift dersom det inntreer under tilsyn av anleggene.

¹ Virksomhetsplan 2007 – 2011 – pkt 1.4.1 Avløp

Anmerkning 3: Drift og vedlikehold av avløpsanlegg kan forbedres

Bemannings på drift og vedlikehold avløp

Uteenheten på Sama opplever at bemanningen på drift vann og avløp er knapp i forhold til behovet. I prioriteringen mellom vann og avløp blir avløp nedprioritert. I stedet for forebyggende vedlikehold, blir aktivitetene mer rettet mot reparasjoner etter havari. Det burde vært minst en ekstra stilling for vedlikehold av pumper, og det ble påpekt at forebyggende vedlikehold også vil kunne medføre økonomiske besparelser på driften. Bemanningen har vært konstant de siste årene, mens antall pumpestasjoner og kontrollpunkter har økt. En stilling har tilsynet med kommunens renseanlegg, hvorav 5 trenger jevnlig tilsyn. Når nye rensekraav iverksettes vil behovet for tilsyn med anleggene øke betydelig, bla som følge av økte krav til prøvetaking, overvåking og registrering.

SD-anlegget

Uteenheten på Sama mener at SD-anlegget ikke fungerer optimalt, bla fordi det i hovedsak er et overvåkingsanlegg og i for liten grad et styringsanlegg. I tillegg ble systemet oppfattet som tungvint og lite brukervennlig. Bla må SD leverandør fysisk være tilstede på stasjonene for å stille klokker, nullstille pumper etc. Det ble også vist til at flere viktige alarmer ikke ble registrert pga ustabilitet i overføringen av signaler fra utestasjonene.

Driftsavdelingens deltagelse i prosjektering

Driftsoperatør (DO) personellet opplever at de blir i for liten grad involvert i planlegging av ombygging/nybygging av renseanlegg. Erfaringen fra bygging av renseanlegg tidligere har vært at DO personellet har gått inn og bygd om eller skiftet deler av utstyr for å få renseanlegget til å fungere optimalt.

Luktproblemer

Det registreres luktklager fra de fleste anleggene. Spesielt på Medkila, Bergsodden og Stangnes. DO personellet mente at kommunen må gå vekk fra åpne containerløsninger og over til lukkede containere. I tillegg bør det installeres bedre filterordninger. Lukkede containere vil også redusere luktutslipp i forbindelse med utkjøring av containere, som skjer hver uke (Holstneset, Stangnes) eller annenhver uke (Medkila og Bergsodden). Registrering av naboklager på lukt var ikke systematisert.

Stenging av anlegg ved tømning av container

Alle anleggene hadde samme rutine når det gjelder fjerning av slam containere. Den fulle containeren kjøres til omlastingsstasjonen, tømmes og containeren kjøres tilbake på plass i renseanlegget. Under denne prosessen, som tar ca en time pr anlegg enten hver uke (Holstneset, Stangnes) eller hver annen uke (Bergsodden, Medkila), ”stenges” renseanlegget. Dvs. avløpsvannet ledes urensset til sjø via utslippsledning. For å unngå dette må det enten etableres 2 containere inne på anlegget, eller bilen som tømmer må ta med seg en tom container som settes på plass når den fulle fjernes.

Annet:**Organisasjonen:**

Drifts – og utbyggingstjenesten ligger direkte under rådmannen og er bl.a. delt i ”drift vann- og avløp” og ”utbygging vann- og avløp”. Under ”drift vann- og avløp” ligger uteenheten på Sama som ledes av en ingeniør og en oppsynsmann. På uteenheten på Sama er det er driftsoperatør vann og en driftsoperatør avløp, samt 6 rørleggere. Driftsoperatørene har ansvar for tilsyn med renseanleggene mens rørleggerne har tilsyn og vedlikehold med ledningsnett og pumpestasjoner og er ”backup” for driftsoperatørene.

Alarmer

Rørleggerne og driftsoperatørene har møtested/vaktsentral på Sama. Her overføres alle alarmer fra alle utestasjoner (SD-anlegget). For avløp overføres bl.a. ”stopp på pumper og sil”. Sama anlegget er betjent fra 0700 – 1500. Utover denne tiden er det en vaktordning. Overordna vakt skal minst en gang i tiden 1500 – 0700 logge seg inn på kommunens alarmsystem via PC og sjekke status for alarmer. Vaktordningen skal utvides til at prioriterte alarmer skal overføres til vakthavende pr sms kontinuerlig.

Prøvetaking

Det foretas ikke annen prøvetaking på renseanleggene pr i dag enn at mengden slam produsert ved anleggene veies/registreres, men dette er i samsvar med gjeldende utslippstillatelse. I forhold til krav om akkreditert prøvetaking opplyser kommunen at de skal kjøpe tjenester for prøvetaking hos eksterne firmaer som er akkreditert.

De enkelte renseanleggeneHolstneset renseanlegg – 10 000 pe

Anlegget mottar avløpsvann i en pumpesump. Det er to pumpeledninger med hver sin vannmåler som leverer til hver sin sil av typen ”Salsnes 5000” med 350 µm silåpning. En slamcontainer på 8 m³ tømmes ukentlig. På Holstneset er det montert prøvetakere for inn- og utløpsprøver. Det er to stk automatiske prøvetakere med kjøleskap, som ble benyttet til å ta analyser av miljøgifter i 2005/2006.

Anlegget klarer trolig ikke primærrensekravet og kommunen er i kontakt med silleverandøren for nødvendige utvidelser. Det er snakk om å sette inn to ekstra siler av samme størrelse. Det var uklart om det er plass i eksisterende bygg til 4 siler. Det er budsjettet med ca 2,7 millioner kroner til ombygging av anlegget.

Bergsodden renseanlegg - 3 000 pe

Anlegget mottar avløpsvann i et hvirveloverløp og pumpesump. Pumpe med vannmåler leverer til en stk. ”Masko Zoll 6 meter” med 1 mm silåpning. En container på 5 m³ – tømmes hver 14. dag – mellom 800 og 1 000 kg slam pr tømning med ca 30 % TS. Harstad meieri har noen ganger sluppet ut melkefett som tetter silen. Meieriet har rutine på at kommunen varsles slik at DO rykker ut og rengjør sil spesielt. Det er montert ekstra spyleanlegg for å lette denne rengjøringen. Det mottas luktklager på anlegget.

I forhold til utvidelse til primærrenseanlegg er ikke det foretatt en vurdering av nødvendige tiltak, men bygningsmessig antar man at bygget må utvides.

Stangnes renseanlegg – 5 900 pe

Anlegget mottar avløpsvann i et hvirveloverløp og pumpe­sump. Pumpe med vannmåler leverer til 2 stk ”Salsnes 3000” siler med 350 µm silåpning. En 8 m³ container tøm­mes ukentlig for 2 500 – 3 000 kg slam med tørrstoffinnhold på ca 30 %. Det mottas luktklager på anlegget. Fra silanlegg ledes vann med selvfall til utslippsledning. Ved høy tidevannstand er det liten tryk­khøyde og dette bør utbedres ved ombygging av anlegget.

Anlegget klarer ikke primærrensekravet og det er sannsynlig at de to eksisterende silene erstattes av tre stk nye siler av typen ”Salsnes 6000”. Bygget må utvides for å få plass til de nye silene. Det er budsjettet med ca 4,2 millioner kroner til ombygging av anlegget.

Medkila renseanlegg – 2 600 pe

Anlegget mottar avløpsvann via et utendørs tverroverløp og inn i en pumpe­sump. Tverroverløpet styres innenfra med en motorstyrt ventil. Pumpe med vannmåler leverer til en stk. ”Masko Zoll 4 meter” med 1 mm silåpning. En 5 m³ container tøm­mes hver 14. dag for ca 700 – 1 000 kg slam pr tømning (ca 30 % TS). Det mottas luktklager på anlegget.

I forhold til utvidelse til primærrenseanlegg er ikke det foretatt en vurdering av nødvendige tiltak, men bygningsmessig antar man at bygget må utvides.

Ruggevik renseanlegg – 1 100 pe

Anlegget mottar avløpsvann med selvfall, via et tverroverløp, direkte inn på en trapperist ”Meva Screen” med 1 mm spalter. Anlegget har ikke vannmåler og har begrenset kapasitet i forhold til pågående boligutbygging i området. Trapperisten ble skiftet i 2008. En 4 m³ container tøm­mes 3 ganger årlig for 1 000 – 1 200 kg slam.

I forhold til utvidelse til primærrenseanlegg er ikke det foretatt en vurdering av nødvendige tiltak, men bygningsmessig antar man at bygget må utvides.

Revsbekken – 2 500 pe

Avløpsvannet fra Trondenesområdet går urens­et til sjø gjennom flere utslipp. Pumpestasjoner er montert for overføring til det planlagte Revsbekken renseanlegg. Det er budsjettet med ca 10,4 millioner kroner til bygging av renseanlegget og tilhørende ledningsnett.